

UN COS ESTRANY

Jordi Boladeras Sancho

[ics]

El nadó és pràcticament fora i el metge comença a relaxar el rictus sota la careta. Ja podria somriure, però prefereix esperar. Ha d'enllestir la feina amb uns quants punts de sutura. De sobte, la mare inicia una nova contracció imprevista, del tot injustificada. El ginecòleg fa un cop d'ull inquiet a la llevadora que el flanqueja, la qual li mostra la mateixa preocupació. Ningú no entén què està passant. El part gairebé ja estava. Sembla evident que la dona ha d'expulsar alguna cosa més. El facultatiu novament es posa els fòrceps a l'abast. Afortunadament, no calen. La dilatació és suficient i el cos expulsat prou petit per facilitar-ne l'extracció amb les mans. L'home no dóna crèdit a allò que veu. Embolcallat en una mena de segona matriu reduïda treu el llom un llibret. Amb els dits enguantats de làtex en neteja la coberta i llegeix en veu alta: *Manual d'instruccions*.

[i grega]

Els pares han fullejat el *Manual d'instruccions* —massa lletra, menuda i revessa— i no estan gens d'acord amb moltes de les indicacions que, amb una cal·ligrafia vacil·lant, s'hi exposen. Ja es veu que qui les ha escrit, sigui qui sigui, és del tot insegur. Els primers dies en fan un cas relatiu. La sorpresa inicial dóna pas a la indiferència i el llibret acaba perdut en l'infern d'una calaixera. El nen sembla ben encarrilat: menja, dorm i guanya pes adequadament. Malgrat que no riu, ningú no atorga cap importància a aquest tret de la seva personalitat; d'una banda, perquè el pare és un home que també afronta la vida amb cara de pocs amics, i, d'altra, perquè diversos psicòlegs, pedagogs i fins i tot artistes —entre aquests, Picasso— han destacat la seriositat dels infants com una característica evident de la concentració necessària per aprehendre la realitat que els envolta. És paradoxal que, fins a uns quants mesos més tard, els pares no s'adonaran que el petit no solament no riu, sinó que tampoc no plora ni fa el somicó, res. Ni el dia que s'enganxarà els dits amb la porta del lavabo i la mare s'esgarrifarà de veure el mal que s'ha fet. El pare en dedueix que, el dia de demà, serà un home al qual no agradarà expressar el dolor ni manifestar les emocions. Enorgullit, gairebé s'emociona. Millor per a ell, conclou, així no patirà. El tercer dia d'escola la professora decideix parlar amb els pares. En la seva trajectòria com a educadora de preescolar és el primer nen que, sense fer res d'especial, ha aconseguit que els companys li facin el buit absolut, com si no existís. La professora els ha demanat un per un, en diferents moments del dia i amb la màxima delicadesa, per

què no li diuen res ni hi volen jugar. Tots li han contestat el mateix: nen por. Aquest detall no l'explica als pares quan els té al davant. La mare surt de la reunió preocupada. El pare bromeja i escarneix la professora: una histèrica, ja se li veu. Potser s'han equivocat en l'elecció d'escola. Abans de Nadal, el petit comença a perdre pes i el pediatre, després d'una visita amb analítica inclosa, no sap què diagnosticar. Això és un virus, afirma amb rotunditat. Tal com ha vingut... —fa un silenci llarg i enlaira els ulls a l'èter de la divagació científica— ...se n'anirà.

[zeta]

No se n'ha anat. En qualsevol moment pot arribar el desenllaç fatal. Els pares vetllen davant el cos gairebé inert del nen. Especialistes de diferents centres hospitalaris i països no han sabut trobar el motiu d'una malaltia, aparentment vírica, que, en pocs mesos, s'ha emportat el pes de la criatura i li ha emmagrit la salut fins a un límit insostenible. Si encara manté les constants vitals és gràcies a l'alimentació i a la respiració assistides. La mare, ensorrada, amb els ulls enfonsats, busca en la memòria algun moment de treva en els pocs anys que fa que puja el fill. Pobra de mi, ni el part no va poder ser normal per culpa d'aquell coi de llibret, les maleïdes instruccions. «El *Manual d'instruccions!*», crida. On és? Remouen cel i terra fins que el troben al fons del mateix calaix on el van oblidar, amb la cal·ligrafia vacil·lant, però tan minvat i escarransit que els costa de reconèixer-lo. És evident que el llibre pateix una llei de malura similar a la del nen. La mare comença a llegir en veu alta algunes de les instruccions mai no seguides.

«Si el nen no riu, els pares no s'hi han de conformar: li faran veure pel·lícules de Buster Keaton —malgrat que els sembli que l'actor tampoc no riu i que l'infant no hi entendrà res— i esperaran uns prudents quinze dies abans que el tractament amb cinema mut faci efecte. Si el nen no plora és que els pares no han seguit correctament les instruccions per fer-lo riure; per tant, reiniciaran el procés en el punt anterior. Si el nen no riu ni plora serà percebut pels altres nens com un cos estrany, aliè al seu món, i li tindran por. Si el pare s'enorgulleix que el fill no manifesti emocions tan bàsiques com riure i plorar vol dir que pertany a la mateixa variant genètica que el nen que han tingut. En aquest cas, caldrà tenir una cura especial a seguir al peu de la lletra totes les instruccions prescrites o el fill podria covar, en l'etapa preescolar, una soca vírica letal. Si es trobessin en la situació que el nen ja la pateix, només els resta una sola alternativa: desconnectar-lo.»

[a]

Una sola alternativa. Per a qui? Per als pares o per al nen? I per a què? Per deixar-lo morir i alliberar-lo d'aquest atzucac terminal on se'l sosté amb mitjans artificials? O per alliberar-se'n ells? Immediatament, el pare es manifesta a favor de seguir les instruccions recomanades. Aquesta vegada sí. És un home pràctic. La mare dubta una estona més. Rumia, plora. Mira el fill i sent la soledat amb què haurà de conviure la resta de la seva vida si no desperta. No ho resistirà. Sent l'amenaça d'una tapa immensa que una mà insensible i freda abaixés fins a ofegar el bull de l'olla de les seves il·lusions. Accepta finalment que hi ha

una sola alternativa. Decideixen compartir l'acció. La mare li tallarà el subministrament d'alimentació intravenosa mentre el pare desendollarà el respirador. Si es donés el cas que el nen morís, tots dos en volen compartir la responsabilitat. Davant la justícia, l'eutanàsia passiva és un delictes penal tipificat. Fetes les dues operacions, la mare se senya i el pare s'agafa als barrots del llit. Passaran ben bé tres minuts abans no veuran la línia contínua al monitor. Ja és mort. Trenta segons després, el nen fa una estranya convulsió com si hagués rebut una descàrrega elèctrica d'alt voltatge, adopta la posició fetal i inicia uns espasmes amb els músculs de la cara. La contrau, envermelleix, somriu relaxadament durant uns breus segons i arrenca a plorar amb l'esclat intens i vital d'un nounat. A la tauleta de nit, el *Manual d'instruccions* recupera el color i la gruixària perduts. El pare, seriós, fred i intel·ligent com sembla, no entén res. La mare no es troba bé. I no és de l'emoció, és de la pujada de la llet.